

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Factors Affecting Undergraduate Students' Decision To Participate In Activities: A Case Study Of Suan Sunandha Rajabhat University

ธิดารัตน์ เจริญภักตร์¹ ดร.สำเนียง มณีฉาย²

Tidarat Charoenpak¹ Dr.Samneang Maneechai²

E-mail: tidarat.ch@ssru.ac.th

E-mail: samneang.ma@ssru.ac.th

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (2) เปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม และ (3) ศึกษาปัจจัยด้านการจัดกิจกรรมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 400 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามคณะและชั้นปี เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ ANOVA ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศและคณะ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยเพศหญิงและนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีแนวโน้มเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่ากลุ่มอื่น ขณะที่ปัจจัยด้านการจัดกิจกรรมที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการตัดสินใจเข้าร่วม ได้แก่ ความน่าสนใจของกิจกรรม ความสะดวกในการเข้าร่วม และผลประโยชน์ที่ได้รับ เช่น หน่วยกิจกรรมหรือทักษะประกอบอาชีพ ดังนั้น การออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและวิชาชีพของนักศึกษา การพัฒนาระบบประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ การใช้ระบบสะสมคะแนนหรือรางวัลจูงใจเพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วม รวมถึงการวางแผนนโยบายส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง จะช่วยให้กิจกรรมของมหาวิทยาลัยบรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนานักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาในทุกกลุ่มอย่างแท้จริง

คำสำคัญ

การตัดสินใจ, กิจกรรมนักศึกษา, นักศึกษาระดับปริญญาตรี

Abstract

This research aimed to (1) study personal factors affecting the decision to participate in activities of undergraduate students at Suan Sunandha Rajabhat University, (2) compare the differences in personal factors affecting the decision to participate in activities, and (3) study the factors of organizing activities that influence the decision to participate in activities. The sample group used in the research was 400 undergraduate students who were randomly

selected by stratified by faculty and year. The instrument used was a rating scale questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics, including percentage, mean, standard deviation, and inferential statistics, including t-test and ANOVA. The results of the research found that personal factors by gender and faculty were significantly different ($p < 0.05$). Females and students in the Faculty of Humanities and Social Sciences tended to participate in activities more than other groups. Meanwhile, the factors of organizing activities that had the most influence on the decision to participate were the interestingness of the activities, the convenience of participation, and the benefits received, such as activity units or vocational skills. Therefore, designing activities that are consistent with students' interests and professions, developing public relations systems through online media, using a point collection system or incentive rewards to stimulate participation, and planning policies to promote participation comprehensively will help the university's activities achieve the objectives of student development effectively and truly respond to the needs of students in all groups.

Keywords

Decision-making, Student Activities, Undergraduate Students

บทนำ

มหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งผลิตบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศในระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาเยาวชนให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ทั้งในด้านวิชาการ วิชาชีพ และการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีคุณค่า ส่งผลให้มหาวิทยาลัยมีจำนวนนักศึกษาที่สมัครเข้าเรียนในระดับปริญญาตรีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง กองพัฒนานักศึกษา สังกัดสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้มีความพร้อมทั้งทางวิชาการ จิตใจ และสังคม โดยแบ่งการบริหารงานออกเป็น 6 งาน ได้แก่ งานบริหารงานทั่วไป งานกีฬา และส่งเสริมสุขภาพ งานวินัยและบริการนักศึกษา งานกิจกรรมนักศึกษา งานแนะแนวและทุนการศึกษา และงานกองทุนสวัสดิภาพและพัฒนานักศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาอย่างรอบด้าน ในปี พ.ศ. 2566 งานกิจกรรมนักศึกษาได้จัดกิจกรรมที่สนับสนุนการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายพัฒนานักศึกษา 5 ด้านหลัก ได้แก่ กิจกรรมวิชาการเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิต กิจกรรมกีฬาและส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และสิ่งแวดล้อม กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม เพื่อพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์รอบด้านในอนาคต แต่ปัญหาคือการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากกิจกรรมบางรายการจัดในช่วงเวลาเรียน ทำให้เกิดผลกระทบต่อการศึกษา อีกทั้งกิจกรรมบางประเภทมีความเป็นวิชาการสูง ไม่น่าสนใจ และไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา นอกจากนี้ การประชาสัมพันธ์ยังล่าช้าและไม่ทั่วถึง ส่งผลให้นักศึกษาไม่ได้เตรียมตัวล่วงหน้า จึงลดความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม การจัดกิจกรรมนักศึกษาในระดับอุดมศึกษานับเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะรอบด้าน ทั้งทางวิชาการ จริยธรรม และสังคม กิจกรรมเหล่านี้มีบทบาทในการส่งเสริมภาวะผู้นำ การทำงาน

ร่วมกับผู้อื่น การคิดวิเคราะห์ และความรับผิดชอบต่อสังคม อย่างไรก็ตาม ระดับของการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาแต่ละคนมีความแตกต่างกัน โดยอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ปี การศึกษา รวมถึงปัจจัยด้านการจัดกิจกรรม เช่น รูปแบบกิจกรรม ความสนุกสนาน ความสะดวกสบาย และระยะเวลาการจัดกิจกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาเป็นสถาบันที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนานักศึกษาอย่างรอบด้าน การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมจึงมีความสำคัญ เพื่อให้สามารถออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบายมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการตัดสินใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางปรับปรุงกิจกรรมให้เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจต่อไป

นอกจากนี้ การตัดสินใจของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมสามารถอธิบายได้โดยใช้ ทฤษฎีแรงจูงใจ เช่น ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) ซึ่งระบุว่ามนุษย์มีความต้องการพื้นฐานหลายระดับ ตั้งแต่ความต้องการทางกายภาพไปจนถึงการเติมเต็มตนเอง (self-actualization) (Maslow, 1943) โดยกิจกรรมนักศึกษาอาจช่วยตอบสนองความต้องการในระดับความรักและความเป็นเจ้าของ (belongingness) และความนับถือตนเอง (esteem) ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้นักศึกษาเลือกเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนเองสนใจ

อีกทั้งยังสามารถอธิบายด้วย ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy Theory) ของ Bandura (1997) ซึ่งชี้ว่า บุคคลจะเลือกทำกิจกรรมหากเชื่อว่าตนเองมีความสามารถพอจะทำสิ่งนั้นได้สำเร็จ ซึ่งในการจัดกิจกรรม หากมีการออกแบบที่เอื้อให้นักศึกษารู้สึกมั่นใจในบทบาทของตน ก็จะเพิ่มความน่าสนใจและโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้มีการกำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ใน 3 ด้าน ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ทุกชั้นปีและทุกคณะ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 400 คน

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

การวิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ คณะ และชั้นปีของนักศึกษา ปัจจัยด้านการจัดกิจกรรม ได้แก่ ความน่าสนใจของกิจกรรม ความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ และ

ผลประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม โดยศึกษาระดับของการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม และความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อพฤติกรรมการเข้าร่วม

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของเวลาเพื่อให้ได้เวลาที่เหมาะสมโดยเริ่มทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเป็นเวลา 3 เดือน โดยทำการแจกแบบสอบถามตามที่กำหนดไว้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 400 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามคณะและชั้นปี เพื่อให้ได้ตัวแทนที่มีความหลากหลายและครอบคลุมประชากรเป้าหมาย

2. ขั้นตอนการวิจัย

2.1 ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี นิยามศัพท์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา เพื่อสร้างกรอบแนวคิดและพื้นฐานในการสร้างเครื่องมือวิจัย

2.2 สร้างแบบสอบถามตามประเด็นวัตถุประสงค์การวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล ระดับการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

2.3 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และปรับปรุงตามคำแนะนำ

2.4 ทดลองใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างเบื้องต้นจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรของ Cronbach's Alpha ซึ่งได้ค่าเท่ากับ 0.87

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 400 คน

2.6 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนที่กำหนด

2.7 สรุปผลและจัดทำรายงานการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างโดยตรง เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการเข้าถึงนักศึกษาทุกคณะและทุกชั้นปี โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 3 สัปดาห์ ทั้งนี้ก่อนการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้แจ้งวัตถุประสงค์และขอความยินยอมจากผู้ตอบแบบสอบถาม พร้อมรับรองความลับของข้อมูลเพื่อจริยธรรมในการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติทั้งเชิงพรรณนาและเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา, ค่าความถี่ (Frequency), ร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติเชิงอนุมานใช้การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบระดับการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมจำแนกตามเพศ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-

way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบระดับการตัดสินใจตามคณะและชั้นปี การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (ในกรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร) โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson’s Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น และใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) สอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์สถิติตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ดังนี้

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุและชั้นปีของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญ โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 รวมถึงกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่ามีแนวโน้มเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าชั้นปีสูง ขณะที่เพศและคณะไม่มีความแตกต่างชัดเจนในระดับการตัดสินใจ ด้านปัจจัยการจัดกิจกรรม พบว่าความน่าสนใจของกิจกรรมเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด รองลงมาคือผลประโยชน์ที่ได้รับ และความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรม ส่วนการประชาสัมพันธ์มีอิทธิพลน้อยที่สุด และสามารถจำแนกเป็นรายข้อตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ คณะ และชั้นปีของนักศึกษา มีความเกี่ยวข้องในระดับมากในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะ “ชั้นปี” ของนักศึกษา มีแนวโน้มส่งผลต่อระดับการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 มีระดับการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จากการวิเคราะห์ความแตกต่าง พบว่า ปัจจัยด้านเพศและคณะไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม ขณะที่ปัจจัยด้านอายุและชั้นปี มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ โดยกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 มีแนวโน้มเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่ากลุ่มอื่น

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยด้านการจัดกิจกรรมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมากที่สุด คือ ความน่าสนใจของกิจกรรม รองลงมาคือ ผลประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม และ ความสะดวกในการเข้าร่วม ขณะที่การประชาสัมพันธ์ แม้มีความสัมพันธ์ แต่ไม่โดดเด่นเท่าปัจจัยอื่น ปัจจัยทั้งหมดนี้มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับระดับการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	SD	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
ความน่าสนใจของกิจกรรม	4.28	0.52	มาก	1
ความสะดวกในการเข้าร่วม	4.1	0.55	มาก	2
ผลประโยชน์ที่ได้รับ	4.05	0.6	มาก	3
การประชาสัมพันธ์	3.72	0.65	มาก	4

โดยภาพรวมแสดงให้เห็นว่า ทั้งปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านการจัดกิจกรรมต่างมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านการจัดกิจกรรม พบว่าปัจจัยทั้งสองกลุ่มมีอิทธิพลในระดับที่แตกต่างกันต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา โดยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ชั้นปีของนักศึกษา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการเข้าร่วมกิจกรรม โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 มีแนวโน้มเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าชั้นปีสูง ซึ่งสะท้อนถึงความกระตือรือร้นในการแสวงหาประสบการณ์ใหม่ การสร้างเครือข่ายทางสังคม และความต้องการการยอมรับในช่วงต้นของชีวิตมหาวิทยาลัย ขณะที่นักศึกษาชั้นปีสูงมักมีภาระด้านการเรียนและการเตรียมตัวสู่การทำงานจึงเข้าร่วมน้อยลง อายุ ก็เป็นอีกปัจจัยที่ส่งผล โดยนักศึกษาที่อายุน้อยกว่า (ต่ำกว่า 20 ปี) มีแนวโน้มเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า เนื่องจากมีแรงจูงใจในการค้นหาตัวตนและเปิดรับประสบการณ์ใหม่ ส่วนผู้ที่อายุมากกว่าอาจจำกัดการเข้าร่วมเพราะมีเป้าหมายและข้อจำกัดด้านเวลา อย่างไรก็ตาม เพศ และ คณะ ไม่พบว่ามีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงถึงความเท่าเทียมในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาทุกกลุ่มในมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับ พระมหาวิชาญ กนต์สีโล (2561) ศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศโคราช ศูนย์ประสานงานจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2561 จากการศึกษาพบว่า โดยรวมแล้วนักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมในระดับมาก โดยกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ กิจกรรมนักศึกษาสัมพันธ์ รองลงมาคือ กิจกรรมพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ และ กิจกรรมกีฬา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นตามเพศ ระดับชั้นปี สถานะ และภาคการศึกษา พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า เพศ และสถานะนักศึกษาไม่ได้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างชัดเจน โดยนักศึกษาทุกกลุ่มมีแนวโน้มเข้าร่วมกิจกรรมในระดับใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ สะท้อนให้เห็นถึงความสนใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการด้านความสัมพันธ์และการพัฒนาตนเองเป็นสำคัญ

ปัจจัยด้านการจัดกิจกรรม พบว่า ความน่าสนใจของกิจกรรม เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมของนักศึกษา แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ ความชอบ และลักษณะเฉพาะของกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะในยุคที่นักศึกษาเติบโตมากับสื่อดิจิทัลซึ่งเปลี่ยนแปลงความสนใจได้อย่างรวดเร็ว กิจกรรมที่มีความสร้างสรรค์ ทันสมัย และส่งเสริมการพัฒนาตนเองจะสามารถดึงดูดนักศึกษาได้มากขึ้น นอกจากนี้ ในด้านความสะดวกในการเข้าร่วม เช่น เวลาไม่ตรงกับตารางเรียน หรือสถานที่เข้าถึงง่าย ก็เอื้อต่อการเข้าร่วมกิจกรรม และควรได้รับการวางแผนอย่างรอบคอบ ส่วน การประชาสัมพันธ์ แม้มีผลในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่ใช่ปัจจัยหลัก อาจเป็นเพราะพฤติกรรมการรับข่าวสารของนักศึกษาเปลี่ยนไป ช่องทางการสื่อสารจึงควรมีความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย และมีความต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงและดึงดูดความสนใจของนักศึกษาได้มากขึ้นสอดคล้องกับ ภูมิภวิชัย ทิพย์ธีรเสวต (2565) ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านส่งเสริมวิชาการ ศิลปวัฒนธรรม กีฬา และบำเพ็ญประโยชน์ อยู่ในระดับมาก เพศและ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ส่งผลต่อความแตกต่างของปัญหาและความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนชั้นปีต่างกันพบว่ามีความแตกต่างในด้านศิลปวัฒนธรรม กีฬา และบำเพ็ญประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ขณะที่ด้านวิชาการไม่พบความแตกต่าง นอกจากนี้ นักศึกษาต่างคณะมีความแตกต่างด้านปัญหาและความต้องการโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะด้านวิชาการ ศิลปวัฒนธรรม และบำเพ็ญประโยชน์ สะท้อนถึงความจำเป็นในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของนักศึกษาแต่ละกลุ่มอย่างเหมาะสม

โดยสรุปคือ ผลการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า การวางแผนจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยควรคำนึงถึงทั้งปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา และองค์ประกอบของกิจกรรมที่เหมาะสม โดยเฉพาะความน่าสนใจ ความสะดวก และผลตอบแทนที่นักศึกษาจะได้รับ ควบคู่กับการพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมรับรู้ของนักศึกษาในยุคปัจจุบัน ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและพัฒนาทักษะของนักศึกษาให้เต็มศักยภาพตามเป้าหมายของการจัดกิจกรรมนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้งาน

1.1 ผลวิจัยชี้ว่าความน่าสนใจของกิจกรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมของนักศึกษา ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบควรออกแบบกิจกรรมให้ทันสมัย สอดคล้องกับความสนใจและไลฟ์สไตล์ของนักศึกษาแต่ละคณะ พร้อมปรับเนื้อหาให้ยืดหยุ่นและส่งเสริมทักษะวิชาชีพ เพื่อเพิ่มแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 จากผลวิจัยที่พบว่านักศึกษาหญิงและบางคณะมีแนวโน้มเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่ามหาวิทยาลัยควรส่งเสริมความเท่าเทียมโดยกระตุ้นนักศึกษาทุกกลุ่ม โดยเฉพาะนักศึกษาชายหรือคณะที่เข้าร่วมน้อย ให้ตระหนักถึงความสำคัญของกิจกรรม ผ่านกิจกรรมเฉพาะกลุ่มหรือกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงและเหมาะสมกับความสนใจของแต่ละกลุ่มนักศึกษา

1.3 สร้างแรงจูงใจผ่านผลประโยชน์ที่จับต้องได้ มหาวิทยาลัยควรเพิ่มระบบการให้หน่วยกิจกรรมที่สอดคล้องกับความพยายามของนักศึกษา รวมถึงเสนอรางวัลหรือสิ่งตอบแทนในรูปแบบอื่น เช่น ใบประกาศนียบัตร ทุนการศึกษา หรือโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมภายนอก เพื่อสร้างแรงจูงใจทั้งในเชิงวิชาการและพัฒนาทักษะชีวิต

1.4 ปรับปรุงเวลาและสถานที่ให้เอื้อต่อการเข้าร่วม ความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญ ควรจัดกิจกรรมในช่วงเวลาที่ไม่ทับซ้อนกับเวลาเรียน และเลือกสถานที่ที่เข้าถึงง่าย เช่น อาคารเรียนหลัก ลานกิจกรรม หรือช่องทางออนไลน์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาที่มีข้อจำกัดด้านเวลาและการเดินทาง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

2.1 งานวิจัยครั้งนี้เน้นเฉพาะนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จึงควรมีการศึกษาต่อยอดกับนักศึกษามหาวิทยาลัยอื่นหรือเทียบกับสถาบันที่มีลักษณะแตกต่าง เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักศึกษา

2.2 เสนอให้มีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้เข้าใจแรงจูงใจ ทศนคติ และอุปสรรคในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้นในเชิงพฤติกรรมและความรู้สึก

2.3 ศึกษาปัจจัยจิตวิทยาเพิ่มเติม เช่น ความมั่นใจในตนเอง การกลัวการเข้าสังคม ความเครียดจากการเรียน ฯลฯ ที่อาจส่งผลต่อการเลือกหรือหลีกเลี่ยงการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจมิติทางอารมณ์และพฤติกรรมได้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- การุณย์ ถนอมพิชัย. (2566) ปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครหลังวิกฤตโควิด-19 (ปริญญาานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิตรกัญญา ปิมปา. (2564). ประสิทธิภาพการให้บริการกองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. *Journal of Legal Entity Management and Local Innovation*, 6(6), 213-226.
- โชติมา แก้วทอง. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. *วารสารสหวิทยาการวิจัย, ฉบับบัณฑิตศึกษา*, 7(1), 93-102.
- พระมหาวิชาญ กนต์สีโล และคณะ. (2562). การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศกรราช ศูนย์ประสานงานจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2561. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมศน์*, 6(4), 1913-1932.
- ภูมิภวิชญ์ ทิพย์ธีระเสวต. (2565). ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ *วารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ*, 4(2), 11-24.
- สมโชค เพ็งลี. (2563). การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (บทความวิชาการกิจการนักศึกษา). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อำนวยการ ช่างโต. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี. (รายงานวิจัย). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.